

Samengestelde grondproducten

Milieuhygiënische keuring van samengestelde grondproducten in het kader van het Besluit bodemkwaliteit

SIKB – protocol 9335-4

**Dit protocol is op 19-06-2014 vastgesteld door
het Centraal College van Deskundigen (CCvD) Bodembeheer**

***Aanvaard door de Harmonisatie Commissie Bouw
van de Stichting Bouwkwiteit d.d. 05-09-2014
versie 1.2***

Uitgave: Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer

Voorwoord

Algemeen

Dit protocol is vastgesteld door het Centraal College van Deskundigen Bodembeheer, waarin belanghebbende partijen op het gebied van bodembeheer zijn vertegenwoordigd.

Dit protocol is verbonden met SIKB BRL 9335 "Nationale beoordelingsrichtlijn voor het KOMO[®] productcertificaat en het NL BSB[®] productcertificaat voor Grond.

Certificering op basis BRL 9335 in combinatie met deze versie van het protocol 9335-4 biedt de certificaathouder voordelen zoals:

- transparantie bij het omgaan met het samenstellen van een grondproduct uit afzonderlijke deelstromen door een uniforme beschrijving van de begeleiding van de deelstromen vanaf het moment van acceptatie t/m de aflevering. Dit bevordert het vertrouwen in de kwaliteit bij de afnemers van de samengestelde grondproducten;
- de voorgeschreven uitvoering van werkzaamheden binnen het certificatieschema kan bij het verlenen van een milieuvergunning door de vergunningverlener worden benut. Dit kan dan tevens voor meer uniformiteit tussen de milieuvergunningen in de branche zorgen. Dit zal ook het vertrouwen van de handhavers in het totale systeem bevorderen;
- certificering kan leiden tot een effectiever proces en daarmee tot kostenbesparing;
- het bevoegd gezag kan vertrouwen op een correcte naleving van de wet- en regelgeving.

Dit protocol bevat een beschrijving van het proces dat ten grondslag ligt aan het samenstellen van grondproducten, vanaf de acceptatie van de deelstromen, het samenvoegen tot en met het uitleveren van de samengestelde grondproducten. Belangrijke onderdelen van dit proces zijn de registratie en de keuring van de deelstromen en het beheer over het grondproduct. Het proces is tevens beschreven in het kwaliteitssysteem van de certificaathouder.

Dit protocol zal door de certificatie-instelling worden gehanteerd, samen met BRL 9335 en het door de instelling gebruikte Reglement voor Productcertificatie. De door de certificatie-instelling te hanteren werkwijze is specifiek vastgesteld in hoofdstuk 5 van BRL 9335.

Samenhang met de wetgeving

Dit protocol is een vorm van zelfregulering, mede ten behoeve van uitwerking van wet- en regelgeving in het kader van het Besluit bodemkwaliteit ^{D2} en de Regeling bodemkwaliteit ^{D3} met als doel de controleerbaarheid, inzichtelijkheid én uniformiteit van het gehele traject van de acceptatie van deelstromen, de samenstelling van het samengestelde grondproduct tot en met de levering van het samengestelde grondproduct te bevorderen (KWALIBO).

Voor het verkrijgen van de erkenning bij Bodem+ moet de aanvrager een geldig certificaat op basis van BRL 9335 in combinatie met het betreffende protocol overleggen. Het protocol is aangepast aan de in augustus 2008 vigerende versie van het Besluit bodemkwaliteit en de Regeling bodemkwaliteit.

Eerdere versies

Dit protocol vervangt versie 1.0 van 17 december 2008.

Eigendomsrecht

Dit protocol is opgesteld in opdracht van en uitgegeven door de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer, Postbus 420, 2800 AK Gouda. Dit protocol wordt inhoudelijk beheerd door het Centraal College van Deskundigen (CCvD) Bodembeheer, ondergebracht bij de SIKB te Gouda. De actuele versie van het protocol staat op de website van de SIKB en is op elektronische wijze tegen ongewenste aanpassingen beschermd.

Het is niet toegestaan om wijzigingen aan te brengen in de originele en door het CCvD Bodembeheer goedgekeurde en vastgestelde teksten opdat er rechten aan ontleend kunnen worden.

Vrijwaring

De SIKB is behoudens in geval van opzet of grove schuld niet aansprakelijk voor schade die bij de certificatie-instelling of derden ontstaat door het toepassen van dit protocol en het gebruik van deze certificatieregeling.

© Copyright SIKB

Bestelwijze

Dit protocol is in digitale vorm kosteloos te verkrijgen via de website van de SIKB: www.sikb.nl, Een ingebonden versie van dit protocol kunt u bestellen tegen kosten, op te vragen bij de SIKB postbus 420, 2800 AK Gouda, e-mail: info@sikb.nl, , www.sikb.nl.

Update service

Vastgestelde mutaties in dit protocol door het CCvD Bodembeheer kunt u verkrijgen bij SIKB, aanmelden via www.sikb.nl . Bij de SIKB kunt u ook terecht voor het verzoek tot toezending per post van de reguliere nieuwsbrief : info@sikb.nl.

Helpdesk / gebruiksaanwijzing

Voor vragen over inhoud en toepassing kunt u terecht bij uw certificatie-instelling of de SIKB. Voor geschillen zie de klachten- en geschillenregeling in de bij dit protocol horende beoordelingsrichtlijn (BRL 9335).

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Hoofdstuk 1 Doel en werkingsgebied van het protocol	5
1.1 Doelstelling.....	5
1.2 Werkingsgebied.....	6
1.3 Toelichting.....	7
Hoofdstuk 2 Begrippen en afkortingen	8
2.1 Begrippenlijst.....	8
2.2 Gebruikte afkortingen	8
Hoofdstuk 3 Plaats van het protocol in het kwaliteitszorgsysteem	9
Hoofdstuk 4 Verantwoordelijkheden	10
4.1 Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden.....	10
4.2 Opleidingseisen	10
Hoofdstuk 5 Apparatuur en hulpmiddelen	11
Hoofdstuk 6 Werkwijze	12
6.1 Opdrachtvorming	12
6.2 Benodigde voorinformatie van de deelstromen	12
6.3 Ingangscntrole en feitelijke acceptatie.....	12
6.3.1 Verificatie	12
6.3.2 Benodigde gegevens	13
6.4 Opslag en samenvoegen van geaccepteerde deelstromen	13
6.5 Monsterneming	14
6.6 Analyse.....	15
6.6.1 Te onderzoeken stoffen en eigenschappen	15
6.6.2 Omgaan met meetwaarden die kleiner zijn dan de bepalingsgrens	15
6.6.3 Disqualifier.....	15
6.7 Keuringsfrequentie	16
6.7.1 Toelatingsonderzoek	16
6.7.2 Periodieke keuringen	16
6.7.3 Keuringen bij meerdere samengestelde grondproducten	17
6.8 Toetsing.....	17
6.9 Opslag van het grondproduct, samenvoegen en opsplitsen	18
6.10 Bestemmingsadvies	18
6.11 Transport	19
6.12 Dossier.....	20
6.13 Verstrekken grondbewijs	21
6.14 Melden	21
Hoofdstuk 7 Documentenoverzicht	22
Bijlage 1: Samenstelling Standaard stoffenpakket onderzoek landbodem (pakket A)	

Hoofdstuk 1 Doel en werkingsgebied van het protocol

1.1 Doelstelling

De doelstelling van dit protocol is om grondproducten die worden samengesteld op basis van grond en groenproducten waarvan de kwaliteit vooraf bekend is, milieuhygiënisch te kunnen kwalificeren volgens het Besluit bodemkwaliteit ^{D2} en de Regeling bodemkwaliteit ^{D3}. Deze samengestelde grondproducten worden in dit protocol verder aangeduid als "grondproducten". De grondproducten die onder certificaat worden geleverd moeten voldoen aan de bodemkwaliteitsklasse:

- grond die voldoet aan de Achtergrondwaarden;

Het protocol kan alleen worden gebruikt in samenhang met BRL 9335. In BRL 9335 staan algemene eisen waaraan de organisaties en de personen moeten voldoen die werken volgens de bij deze BRL behorende protocollen.

Om deze milieuhygiënische productkwaliteit te kunnen garanderen is het van belang om eisen te stellen aan de afzonderlijke processtappen van acceptatie tot en met de levering van het grondproduct.

1.2 Werkingsgebied

Het werkingsgebied is beperkt tot samengestelde grondproducten die voldoen aan de eisen voor grond die voldoet aan de achtergrondwaarden van de Regeling bodemkwaliteit^{D3}. Het organisch stof gehalte bedraagt maximaal 10 % (m/m).

Toelichting:

Grondproducten, waarbij het organische stofgehalte tengevolge van de dosering van compost is gestegen tot 10 % (m/m) of meer, vallen niet onder de werking van het Bbk, maar onder het Meststoffenbesluit. Voor zover alle ingaande stromen als 'grond' zijn aangemerkt, is protocol 9335-4 niet van toepassing, maar protocol 9335-1, bijvoorbeeld door het samenvoegen van partijen zandige of kleiige grond, met partijen veen of veenachtige grond.

Grondproducten worden samengesteld uit de deelstromen grond of zand¹ en groenproducten, waarvan de milieuhygiënische kwaliteit vooraf bekend is. Voorbeelden van grondproducten zijn bomengrond, bomenzand, tuinaarde en teelaarde. Deze producten bestaan voor het grootste deel uit zand of uit grond. Het zand of de grond wordt gemengd met groenproducten zoals compost, gecomposteerde boomschors of veen tot een homogeen mengsel. De gewenste mengverhouding is afhankelijk van de samenstelling van de deelstromen. Dierlijke mest en zuiverings-slib zijn uitgesloten voor deze toepassing.

De groenproducten dienen ter verbetering van de fysische en chemische kwaliteit van grond of het zand, afhankelijk van de toepassing van grondproduct.

De grondproducten worden op verschillende plaatsen op of in landbodem toegepast. Voorbeelden van deze toepassingen zijn tuinen, stadsparken en plantsoenen. Ook worden producten toegepast rond bomen langs wegen, in trottoirs en parkeerplaatsen.

Het toepassingsgebied van deze grondproducten is een toepassing als "grond" op of in landbodem, zoals gedefinieerd in het Besluit bodemkwaliteit. De producten dienen daarom te worden getoetst aan de eisen van het Besluit bodemkwaliteit en de Regeling bodemkwaliteit. Grondproducten waarin meer dan 20 % bodemvreemd materiaal aanwezig is vallen buiten het werkingsgebied van dit protocol.

¹ producten op basis van andere grondstoffen zoals lava of substraat i.c. waarin > 20% bouwstoffen zijn verwerkt, vallen buiten de reikwijdte van protocol 9335-4. Hiervoor zijn –voor zover beschikbaar– andere certificatieschema's beschikbaar, zoals BRL 9341.

1.3 Toelichting

Dit protocol beschrijft de wijze waarop de producent invulling geeft aan het proces t.a.v. acceptatie, opslag, onderzoek en aflevering. De producent geeft daarmee invulling aan de eisen van het Besluit bodemkwaliteit.

Een belangrijk aspect is het beheer over de gebruikte deelstromen en over het grondproduct. Door gebruik van deelstromen waarvan de milieuhygiënische kwaliteit bekend is, kan de kwaliteit van het grondproduct vooraf worden vastgesteld. Door gebruik te maken van dit protocol toont de producent aan dat er wordt gewerkt volgens een beheerst productieproces dat de basis vormt voor het vertrouwen dat de kwaliteit van het grondproduct aan de wettelijke gestelde eisen voldoet.

In de praktijk is het mogelijk dat de certificaathouder geen eigenaar is of wordt van deelstromen of het grondproduct en dat deze ook niet op zijn terrein ligt of komt te liggen. Wel vallen het grondproduct en de geaccepteerde deelstromen gedurende het gehele traject onder de verantwoordelijkheid van de certificaathouder. De certificaathouder dient in dit kader goed toezicht te verzorgen en duidelijke afspraken te maken met derden indien deze hierbij zijn betrokken.

Een aantal kritische werkzaamheden kan niet aan derden worden uitbesteed (zie BRL 9335, paragraaf 3.10). Indien de certificaathouder deze eisen niet kan nakomen, kan de betreffende partij niet onder certificaat worden geleverd.

Hoofdstuk 2 Begrippen en afkortingen

2.1 Begrippenlijst

Bomengrond	Teelaarde voor bomen in een verharding
Bomenzand	Teelaarde voor bomen
Compost	Product dat bestaat uit één of meer organische afvalstoffen die al dan niet met bodembestanddelen zijn gemengd en die met behulp van micro-organismen zijn afgebroken en omgezet tot een homogeen en zodanig stabiel eindproduct dat daarin alleen nog een langzame afbraak van humeuze verbindingen plaatsvindt en dat niet mede bestaat uit dierlijke meststoffen. uit dierlijke meststoffen;
Deelstroom	Producten op basis waarvan een grondproduct wordt samengesteld. Dit zijn grond en groenproducten.
Groenproducten	Organische producten, niet zijnde afvalstoffen, die worden gebruikt ter verbetering van de fysisch-chemische kwaliteit van grond. Voorbeelden zijn compost, gecomposteerd boomschors of veen. Dierlijke mest en zuiverings-slib vallen niet onder deze definitie .
Grondproduct	Een product dat tot stand komt op basis van samenvoegen van deelstromen zand of grond met groenproducten waarvan de kwaliteit vooraf bekend is en dat voldoet aan de definitie van grond van het Besluit bodemkwaliteit. Een grondproduct bevat maximaal 10 % (m/m) organisch stof voor toepassing binnen Bbk, daarboven geldt de Meststoffenwet.
Standaard pakket	Basis analysepakket met parameters opgenomen in bijlage 1 van dit protocol waarbij is vastgesteld dat deze parameters een potentiële overschrijding kunnen geven ten opzichte van de grenswaarden van de Rbk.
Teelaarde	Bodemmateriaal van minerale en/of organische aard, geschikt als groeimedium voor planten.
Tuinaarde	Teelaarde voor planten in tuinen en openbaar groen.
Veen	Veen bestaat uit geaccumuleerde, niet of onvolledig omgezette organische stof. Er bestaan twee hoofdsoorten veen, hoogveen en laagveen. Hoogveen is ontstaan onder invloed van regenwater, de organische stof is gevormd uit veenmossen. Laagveen is ontstaan onder invloed van het grondwater, de organische stof is gevormd uit diverse soorten plantenresten.

Voor overige begrippen wordt verwezen naar de BRL 9335.

2.2 Gebruikte afkortingen

Bbk	Besluit bodemkwaliteit
BRL	Beoordelingsrichtlijn
CCvD	Centraal College van Deskundigen Bodembeheer
Rbk	Regeling bodemkwaliteit
SIKB	Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer
RHP	Stichting RHP, Keurmerk voor substraten
BVOR	Branche Vereniging Organische Reststoffen

Hoofdstuk 3 Plaats van het protocol in het kwaliteitszorgsysteem

BRL 9335 regelt de kwaliteitsborging en de wijze waarop de eisen uit die BRL en dit protocol dienen te zijn verankerd in het kwaliteitszorgsysteem van de certificaathouder. Het is hierbij toegestaan om dit protocol integraal als werkdocument op te nemen in een kwaliteits- en/of milieuzorgsysteem als de certificaathouder hierover beschikt.

Hoofdstuk 4 Verantwoordelijkheden

4.1 Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden

Elke medewerker dient voor zijn/haar werkzaamheden aantoonbaar vakbekwaam en goed op de hoogte te zijn van BRL 9335, de in deze BRL genoemde documenten en de onder deze BRL ressorterende protocollen, voor zover die door de certificaathouder worden toegepast.

De certificaathouder dient zelf specifieke kwalificaties voor de medewerkers op te stellen en aantoonbaar te maken dat medewerkers hieraan voldoen. In het kader van dit protocol kennen we de volgende verantwoordelijkheden:

- acceptant verantwoordelijk voor de acceptatie van de deelstromen.
- beslisser verantwoordelijk en aantoonbaar beslisser over afgifte van het grondbewijs aan de afnemer;
- monsternemer verantwoordelijk voor de monsterneming, verslaglegging en overdracht aan het laboratorium;
- beheerder verantwoordelijk voor het samenvoegen van de deelstromen tot grondproducten en voor de opslag en identificatie van de grondproducten in depot of in situ.

4.2 Opleidingseisen

In dit protocol zijn geen aanvullende eisen opgenomen voor opleiding van personeel behalve zoals genoemd in paragraaf 3.3 van de BRL 9335. De certificaathouder kan aanvullende eisen stellen aan het personeel.

Hoofdstuk 5 Apparatuur en hulpmiddelen

Het algemene beheer van apparatuur en hulpmiddelen is afgedekt via de eisen die zijn opgenomen in BRL 9335. In dit SIKB-protocol 9335-4 zijn geen apparaten of hulpmiddelen nader gespecificeerd. Het staat de certificaathouder derhalve vrij om hier naar eigen inzicht invulling aan te geven.

Wat betreft de monsterneming en analyse van het grondproduct is uiteraard specifieke apparatuur en hulpmiddelen benodigd. Hiervoor zijn eisen verwoord in het protocol dat voor de monsterneming van grond moet worden gehanteerd (SIKB protocol 1001)^{D1)}. Voor de analyse van het grondproduct wordt er van uitgegaan dat alle eisen die in dat kader aan apparatuur en hulpmiddelen moeten worden gesteld afdoende zijn verwoord in de accreditatie-eisen voor het laboratorium en zijn afgedekt door middel van een geldige accreditatie.

^{D1)} Documenten waarnaar in dit protocol wordt verwezen zijn gemarkeerd door middel van een D-nummer in superscript. In hoofdstuk 7 zijn de volledige titels met uitgiftedata opgenomen onder vermelding van hetzelfde D-nummer.

Hoofdstuk 6 Werkwijze

6.1 Opdrachtvorming

De certificaathouder neemt in de aanbieding aan de afnemer van het grondproduct duidelijk op dat hij de werkzaamheden onder certificaat op basis van BRL 9335 en protocol 9335-4 uitvoert.

Indien de opdrachtgever voorafgaand aan een aanbieding mondeling opdracht verstrekt aan de certificaathouder, dan bevestigt deze dit schriftelijk en vermeldt daarbij dat hij de werkzaamheden onder certificaat op basis van deze BRL uitvoert.

6.2 Benodigde voorinformatie van de deelstromen

De certificaathouder dient ongeacht de grootte van de deelstroom te beschikken over voorinformatie van alle deelstromen die gebruikt worden voor het samenstellen van de grondproducten.

Uit de voorinformatie moet kunnen worden afgeleid of de deelstroom grond of zand voldoet aan de eisen voor de achtergrondwaarden zoals vermeld in bijlage B van de Regeling bodemkwaliteit. Ook moet daarmee kunnen worden beoordeeld of in aanvulling op het 'standaardpakket' nog andere stoffen moeten worden geanalyseerd om daarmee te voorkomen dat er verontreinigde grond wordt geleverd. De groenproducten dienen te voldoen aan de eisen voor compost in de Meststoffenwet ^{D5}. De deelstromen dienen voorzien te zijn van kwaliteitsdocumenten zoals beschreven in paragraaf 6.3.2. De herkomst van de aangeboden deelstromen dient duidelijk traceerbaar te zijn.

Indien de certificaathouder de verkregen informatie niet vertrouwt moet dit kenbaar worden gemaakt aan degene van wie de informatie is verkregen en moet de certificaathouder vaststellen welke consequenties dit heeft voor het verdere traject.

6.3 Ingangscontrolle en feitelijke acceptatie

6.3.1 Verificatie

De certificaathouder dient de aangeleverde deelstromen ook visueel te beoordelen op de aanwezigheid van verontreinigingen en op bodemvreemd materiaal (zoals bijvoorbeeld puinresten of asbest). Tevens wordt een visuele beoordeling uitgevoerd of de deelstroom grond op basis van korrelgrootte aan de definitie van grond voldoet. Het resultaat van deze beoordeling dient te worden vastgelegd. De deelstroom grond mag worden afgezeefd om bodemvreemde materialen hieruit te verwijderen, zonder dat de bodemkwaliteitsklasse van de grond wijzigt.

Opmerking.

Het afzeven van grove bestanddelen bodemvreemd materiaal mag onder BRL 9335 worden uitgevoerd indien de milieukwaliteit van de deelstroom hiermee niet wordt veranderd.

De certificaathouder hoeft een deelstroom die voorzien is van een kwaliteitsdocument zoals omschreven in paragraaf 6.3.2 niet meer verder te kwalificeren.

Indien de deelstroom niet is voorzien van een dergelijk kwaliteitsdocument, dan zal de certificaathouder deze deelstroom moeten (laten) keuren.

6.3.2 Benodigde gegevens

Van de deelstromen dienen de volgende gegevens aanwezig te zijn alvorens tot (pre)kwalificatie kan worden overgegaan:

- Gegevens producent of leverancier
- Geleverde hoeveelheid
- Herkomst
- Kwaliteitsdocument zoals hieronder beschreven.

Grond en zand dienen voorzien te zijn van een van de volgende kwaliteitsdocumenten:

- een partijkeuring op basis van AP04-SG ^{D4)} van een partij die is bemonsterd op basis van SIKB-protocol 1001 ^{D1}
- een grondbewijs afgegeven door een certificaathouder op basis van SIKB BRL 9335, protocol 9335-1 of 9335-2
- een afleverbon en NL BSB[®] productcertificaat afgegeven door een certificaathouder op basis van BRL 9321 of BRL 9313 (deelcertificaat III, IV of V).

Groenproducten dienen te zijn getoetst aan de eisen van compost in het Meststoffenbesluit. Daarbij is een analysecertificaat op basis van het Meststoffenbesluit ^{D5} vereist. Ook wanneer de groenproducten zijn voorzien van een RHP certificaat of een Keurcompost certificaat kan worden verondersteld dat ze voldoen aan het Meststoffenbesluit.

Toelichting:

Het analysepakket van het Meststoffenbesluit omvat 8 zware metalen (As, Cd, Cr, Cu, Pb, Ni, Hg, Zn). Barium, kobalt, molybdeen, minerale olie, som-PAK en som-PCB worden in dat verband niet bepaald aan de groenproducten.

Indien een parameter die geen onderdeel is van het Standaardpakket (bijlage 1) niet is geanalyseerd, dan wordt deze verondersteld kleiner dan de achtergrondwaarde te zijn, tenzij aan de hand van de specifieke eigenschappen van de partij (herkomst, aard, historie e.d.) anders wordt geoordeeld.

Indien de aanwezigheid van een specifieke parameter – gelet op de herkomst, aard en historie van de betreffende partij – toch als aannemelijk wordt verondersteld dan wordt in de aanbieding aangegeven dat het gehalte van de betreffende parameter alsnog zal worden vastgesteld, hetzij op de afkomstlocatie, hetzij op een tijdelijk depot.

6.4 Opslag en samenvoegen van geaccepteerde deelstromen

De certificaathouder slaat de deelstromen afzonderlijk en identificeerbaar op. De wijze van opslag dient daarbij zodanig te zijn dat er geen sprake kan zijn van achteruitgang in kwaliteit.

De certificaathouder dient de wijze van samenvoegen van de deelstromen vast te leggen in een procesbeschrijving in het kwaliteitshandboek. De certificaathouder dient rekenkundig op basis van de samenstelling van de deelstromen aan te tonen dat het organisch stofgehalte van het beoogde grondproduct zal voldoen aan de eis van maximaal 10 % (m/m).

6.5 Monsterneming

Na het samenstellen van de deelstromen tot een grondproduct kan de certificaathouder ervan uitgaan dat het grondproduct voldoet aan de Achtergrondwaarde van de Regeling bodemkwaliteit. Ter verificatie worden de grondproducten bovendien op basis van een vastgestelde keuringsfrequentie bemonsterd zoals beschreven in deze paragraaf en geanalyseerd zoals beschreven in paragraaf 6.6.1.

Het bemonsteren van partijen grondproduct wordt uitgevoerd door de producent onder toezicht van de certificerende instelling of door een externe voor deze verrichting erkende monsternemer op basis van SIKB protocol 1001. Een partij grondproduct omvat maximaal een hoeveelheid grondproduct die gelijk is aan een tiende deel van de jaarproductie van één certificaathouder met een maximum van 2.000 ton.

Er kan worden volstaan met 1 analysemonster per te onderzoeken partij grondproduct. De producent neemt daarbij aselect 2 x 6 grepen uit een partij grondproduct zoals gedefinieerd in paragraaf 2.1. Elke greep is ten minste 1,5 kg. Elk mengmonster van 6 grepen bedraagt dan minimaal 9 kg.

Beide mengmonsters worden aangeleverd aan het laboratorium. De analyse wordt uitgevoerd op een van de beide mengmonsters van 6 grepen. Het andere mengmonster dient als contramonster.

Opmerking.

Door het nemen van 2 x 6 grepen wordt afgeweken van de voorgeschreven 2 x 50 grepen voor monsterneming van grond op basis van protocol 1001 bij SIKB BRL 1000. De argumenten hiervoor zijn dat 1) de partijen grondproducten veelal kleiner zijn dan 100 ton, waardoor monsterneming middels 2 x 50 grepen te intensief is en er kan worden volstaan met een kleiner aantal grepen en 2) er sprake is van producten met een vooraf bekende en gecontroleerde samenstellingswaarde die voldoet aan de achtergrondwaarde, waardoor het risico op het overschrijden van de eisen gering is.

De producent dient voor de monsterneming te beschikken over een monsternemingsplan. Hierin is onder meer vastgelegd:

- definitie van de partij en partijgrootte
- het gebruik van monsternemingsapparatuur
- greepgrootte, aantal grepen en tijdstippen van te nemen grepen
- registratie van genomen grepen
- samenstellen van een mengmonster op basis van de genomen grepen
- verpakking van het monster
- monsteroverdracht
- te analyseren componenten

De producent dient met het laboratorium afspraken te maken over de termijn waarop en de wijze waarop de monsters worden aangeleverd. De termijn en de wijze moeten binnen de in SIKB-protocol 3001^{D6} gestelde eisen passen.

6.6 Analyse

6.6.1 Te onderzoeken stoffen en eigenschappen

De genomen monsters moeten worden geanalyseerd door een laboratorium dat voor de betreffende verrichting aantoonbaar is geaccrediteerd en erkend voor de te onderzoeken parameters zoals beschreven in AP04-SG. Voor de analyse van asbest dient het laboratorium te zijn geaccrediteerd voor NEN 5707 ^{D7}.

De monsters worden voor het vaststellen van de samenstelling minimaal geanalyseerd op de stoffen van het standaardpakket voor landbodemonderzoek (bijlage 1). De certificaathouder blijft echter altijd verantwoordelijk dat de kwaliteit van het grondproduct voldoet aan de achtergrondwaarden voor alle parameters uit bijlage B van de Regeling bodemkwaliteit en moet er zich bewust zijn dat afnemers en/of bevoegd gezag andere parameters kunnen eisen dan in het standaardpakket opgenomen.

Indien de herkomst van de aangeboden partij aanleiding geeft om, al dan niet op aangeven van de aanbieder, te veronderstellen dat het analysepakket onvoldoende gegevens oplevert om de aard van de verontreiniging vast te stellen, moet de partij aanvullend worden geanalyseerd (samenstelling) op die parameter(s), waarvan op basis van voorkennis is te verwachten dat deze partij aanwezig is (zijn).

Indien tijdens de bemonstering van de partij grondproduct andere verontreinigingen worden geconstateerd zal de deelstroom ook hierop moeten worden onderzocht. Indien asbestverdachte materialen worden aangetroffen wordt het monster tevens onderzocht op basis van NEN 5707. Hiervoor kan ook het contramonster worden gebruikt. Ook kan de afnemer gemotiveerd verlangen dat de partij op meer parameters wordt onderzocht dan het standaardpakket voor landbodemonderzoek.

6.6.2 Omgaan met meetwaarden die kleiner zijn dan de bepalingsgrens

Meetwaarden die kleiner zijn dan de bepalingsgrens dienen gelijk te worden gesteld aan de bepalingsgrens. De zo verkregen waarde wordt getoetst volgens paragraaf 6.8.

6.6.3 Disqualifier

Analyseresultaten die door het laboratorium met een disqualifier worden aangemerkt zijn door de certificaathouder niet bruikbaar voor de toetsing en kwalificatie van de grond. De certificaathouder dient de toedracht van de disqualifier en de mogelijke consequenties te analyseren en zo nodig de monsters opnieuw te nemen en deze ter analyse aan te bieden.

6.7 Keuringsfrequentie

6.7.1 Toelatingsonderzoek

Op basis van voorinformatie van de deelstromen die leiden tot het grondproduct kan reeds met grote zekerheid worden afgeleid dat het grondproduct voldoet aan de Achtergrondwaarden van bijlage B van de Regeling bodemkwaliteit. Ter bevestiging van deze stelling dient elke producent een onderzoek conform paragrafen 6.5 en 6.6 uit te voeren en aan te tonen dat de kwaliteit werkelijk voldoet aan de Achtergrondwaarden. De producent toetst de resultaten op basis van paragraaf 6.8.

Bij elke individuele producent worden vijf partijen grondproduct onderzocht.

Indien de producent is georganiseerd in een overkoepelende organisatie kan worden volstaan met 1 partij per productie-eenheid per producent. Bij deze overkoepelende organisatie is een clusterbeheerder aangesteld die de bij de organisatie aangesloten producenten naar de certificerende instelling vertegenwoordigt. Bij minder dan 5 productie-eenheden in een cluster dienen alle productie-eenheden één of meer meetronden uit te voeren, zodat er gezamenlijk tenminste 5 partijkeuringen zijn uitgevoerd.

Toelichting:

Brancheorganisaties zoals de Branche Vereniging Organische Reststoffen (BVOR) of de stichting RHP beschikken over een kwaliteitssysteem waarmee de kwaliteit van de producten van de aangesloten bedrijven op een afgesproken niveau wordt gehouden. Dit verhoogt het vertrouwen in de kwaliteit van het grondproduct.

6.7.2 Periodieke keuringen

Ter verificatie van de kwaliteit van het grondproduct wordt jaarlijks bij elke individuele producent met een jaarproductie ≤ 10.000 ton grondproduct minimaal één partij grondproduct bemonsterd volgens paragraaf 6.5. en geanalyseerd volgens paragraaf 6.6. Bij producenten met een jaarproductie > 10.000 ton grondproduct worden jaarlijks twee partijen grondproduct onderzocht. De kwaliteit van de onderzochte partij dient minimaal te voldoen aan de maximale eisen voor de Achtergrondwaarden in bijlage B van de Regeling bodemkwaliteit. Indien de producent beschikt over meer dan een productielocatie, vindt de verificatie plaats bij elk van deze productielocaties.

Indien de producent is georganiseerd in een overkoepelende organisatie kan worden volstaan met een steekproef van partijen grondproduct uit partijen van de bij de organisatie aangesloten producenten. Bij deze overkoepelende organisatie is een clusterbeheerder aangesteld die de bij de organisatie aangesloten producenten naar de certificerende instelling vertegenwoordigt.

Bij 10 of meer deelnemende productie-eenheden in de organisatie vinden de bemonstering en analyses bij tenminste een derde van alle productie-eenheden plaats, zodat na een periode van 3 jaar bij alle deelnemende productie-eenheden ten minste een analyseresultaat van het grondproduct bekend is. Een productielocatie en een productiehoeveelheid van 10.000 ton worden beide beschouwd als een productie-eenheid.

Indien een monster grondproduct niet voldoet aan de eisen in paragraaf 6.8, volgt direct na het bekend worden van de analyseresultaten een herbemonstering, analyse en toetsing van een nieuwe partij grondproduct en wordt de keuringsfrequentie per jaar verdubbeld. Indien ook deze partij niet voldoet aan de eisen, kan de producent het grondproduct alleen leveren op basis van een partijkeuringsregime, waarbij elke afzonderlijke partij volgens SIKB protocol 1001 wordt gekeurd voordat deze mag worden uitgeleverd. Een producent kan pas terugkeren naar de oorspronkelijke keuringsfrequentie nadat 5 achtereenvolgende partijen voldoen aan de eisen.

6.7.3 Keuringen bij meerdere samengestelde grondproducten

Wanneer bij een certificaathouder sprake is van meerdere productclusters en als voor elk productcluster een apart certificaat wordt verleend, dan wel apart op een certificaat wordt vermeld, dan moet elk productcluster (overeenkomstig par. 6.7.1. en 6.7.2.) apart worden gekeurd en beoordeeld..

Toelichting:

teelaarde, bomenzand, bomengrond en tuinaarde vallen onder één productcluster binnen het clusterbeheer van de BVOR

6.8 Toetsing

6.8.1. Algemeen

De certificaathouder dient de analyseresultaten van de geanalyseerde partij grondproduct te toetsen aan de Achtergrondwaarden in bijlage B van de Regeling bodemkwaliteit.

6.8.2. Toetsing aan de samenstellingswaarden

De samenstellingswaarden van de partij grondproduct dienen te voldoen aan de onderstaande eis.

$$\bar{x} \leq T;$$

Waarbij

- \bar{x} = de analyseresultaten per parameter (gecorrigeerd volgens bijlage G van de Regeling bodemkwaliteit).
T = toetsingswaarde = Achtergrondwaarde van bijlage B van de Regeling bodemkwaliteit.

Het organisch stofgehalte van het grondproduct mag maximaal 10 % (m/m) bedragen.

Opmerking

De partijen moeten ook worden gecontroleerd op de aanwezigheid van asbest. Een uitspraak hierover kan worden gedaan op basis van de kwaliteitsdocumenten en een visuele controle bij de acceptatie van de deelstromen. Alleen indien bij de acceptatie van de deelstromen asbestverdacht materiaal wordt aangetroffen vindt een analyse plaats op basis van paragraaf 6.6.1

Bij toetsing wordt door de certificaathouder rekening gehouden met de volgende aspecten van paragraaf 4.2 uit de Regeling bodemkwaliteit:

- correctie voor lutum en organische stof (zie bijlage G van de Regeling Bodemkwaliteit Let op: de wijze van correctie is afhankelijk van het kader waarin de grond wordt toegepast, zie par 4.2 van Rbk));
- toetsing kwaliteit grondproduct die wordt toegepast op of in de bodem aan de achtergrondwaarden;
- De asbestconcentratie mag de maximale waarde van 100 mg/kg van bijlage B van de Rbk en de interventiewaarde niet overschrijden.

Het aantal incidentele overschrijdingen van de toetsingswaarde bij beoordeling aan de achtergrondwaarden van individuele stoffen tot maximaal tweemaal de achtergrondwaarde voldoet aan onderstaande tabel (Rbk artikel 4.2.2 lid 4, 5, 7 en 8). De samenstelling mag daarbij de maximale waarde voor wonen niet overschrijden.

Aantal parameters	max aantal overschrijdingen (m.u.v. asbest)	Maximale concentratie bodemkwaliteitsklasse . achtergrondwaarde
2	1	2x samenstelling achtergrondwaarde + mag de maximale waarde voor de categorie Wonen niet overschrijden.
7	2	
16	3	
27	4	
37	5	

6.9 Opslag van het grondproduct en opsplitsen

Vanaf het moment dat het grondproduct in opslag is gebracht, dient de certificaathouder er zorg voor te dragen dat de identiteit en kwaliteit van deze partij worden gewaarborgd tot aan het moment dat deze aan de afnemer wordt overgedragen.

Een hoeveelheid grondproduct mag door de certificaathouder oneindig worden afgesplitst. De kwaliteit van een afgesplitste partij is in de basis altijd gelijk aan die van de oorspronkelijke partij.

6.10 Bestemmingsadvies

De certificaathouder informeert de ontvangende partij op basis van welke informatie een afbakening van het analysepakket heeft plaatsgevonden ten opzichte van de Achtergrondwaarden uit bijlage B van de Rbk. Indien er geen overeenstemming is tussen certificaathouder en de ontvangende partij over het stoffenpakket kan niet onder certificaat worden geleverd.

Het bestemmingsadvies bevat een vermelding van het voldoen van het grondproduct aan de Achtergrondwaarden van bijlage B van de Rbk. Daarmee is het product algemeen toepasbaar als grond.

In het bestemmingsadvies wordt aangegeven welke wettelijke meldingen (6.14) moeten worden verricht bij het toepassen van het grondproduct, indien deze melding niet door de certificaathouder wordt uitgevoerd.

In de situaties waarin wordt afgeweken van de opdrachtverlening (par 6.1) wordt dit nadrukkelijk in het advies vermeld. Het bestemmingsadvies wordt schriftelijk verstrekt.

6.11 Transport

Indien de certificaathouder eveneens het transport verzorgt, dan valt het transport ook onder verantwoordelijkheid van de certificaathouder. Uitbesteding van het transport is wel mogelijk, maar de certificaathouder blijft daar wel voor verantwoordelijk.

De certificaathouder moet er voor zorgen dat de kwaliteit van het grondproduct daarbij niet wijzigt. De certificaathouder dient aan te geven welke maatregelen hiertoe zijn genomen. Tevens dient de certificaathouder er dan voor te zorgen dat de voor het transport van het grondproduct noodzakelijke documenten aanwezig zijn.

Voor de voorbereiding van het transport dienen de volgende stappen te worden doorlopen:

- Afstemming afnemer en aanbieder
- Opstellen transportbegeleidingsbrief
- Melding van NAW gegevens.

Voor elke transportbeweging dienen deze onderdelen te worden doorlopen.

6.12 Dossier

Binnen een verantwoorde bestemming van het grondproduct (alsmede een hoge mate van integriteit daarvan), neemt de administratie van de aanvoer van de deelstromen, de afvoer van het grondproduct en de bedrijfsvoering ten aanzien van de opslag een belangrijke plaats in. De administratie dient zodanig te zijn ingericht dat op elk moment de relatie tussen ingaande deelstromen, de opgeslagen partijen en het geleverde grondproduct kan worden gemaakt.

De volgende gegevens dienen in het dossier (of d.m.v. een verwijzing in het dossier) aanwezig te zijn.

Uitvoering

- Aanvraag / vraagstelling / Gegevens leverancier;
- Gegevens ondoener (indien die anders is);
- Historische informatie (b.v. beschikkingen afkomstlocatie, bewerkingen, NEN 5725, info aanbieder)
- Partijgrootte;
- Herkomstlocatie (adres);
- Bemonsteringsverslag;
- Analysegegevens ;

Transport

- Begeleidingsbrief
- NAW gegevens
- Partij code

Toepassen in bodemtoepassingen (indien van toepassing)

- Voorwaarden ontvangstlocatie
- Datum ontvangst
- Wm-vergunning of melding Bbk
- Zeven (eventueel)
- Melding Rijkswaterstaat/Bodem+
- Melding Besluit Melden en Registreren

Afronding

- Registreren hoeveelheden
- Verstrekken grondbewijs

6.13 Verstrekken grondbewijs

Het grondproduct wordt bij overdracht voorzien van een grondbewijs zoals voorgeschreven is in BRL 9335. Dit grondbewijs wordt afgegeven aan de afnemer. Indien het bevoegd gezag om een kopie van het grondbewijs verzoekt, zal dit worden verstrekt door de certificaathouder.

6.14 Melden

Indien de certificaathouder verantwoordelijk is voor de toepassing van het grondproduct dient deze er voor te zorgen dat de (wettelijke) meldingen (alleen bij een toepassingslocatie > 50 m³) tijdig via het meldpunt bodemkwaliteit van Bodem+ aan het bevoegd gezag zijn gemeld. De certificaathouder zal niet in alle situaties deze meldingen zelf verzorgen, maar dient uit de procesborging van dit protocol zich ervan te vergewissen dat de melding is uitgevoerd. Indien de certificaathouder niet verantwoordelijk is voor de toepassing, hoeven deze meldingen niet door de certificaathouder te worden gedaan.

Hoofdstuk 7 Documentenoverzicht

Hieronder volgt een opsomming van documenten waarnaar in dit protocol is verwezen.

Nummer	Titel
D1	Protocol 1001: Monsterneming grond voor partijkeuringen, SIKB; te downloaden via www.sikb.nl
D2	Besluit bodemkwaliteit, Besluit van 22 november 2007, houdende regels inzake de kwaliteit van de bodem (Besluit bodemkwaliteit). Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden 469, jaargang 2007
D3	Regeling bodemkwaliteit, te downloaden via http://wetten.overheid.nl/
D4	Accreditatieprogramma AP04, SIKB; te downloaden via www.sikb.nl
D5	Besluit van 4 juli 2007, houdende wijziging van het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet en het Besluit gebruik meststoffen (Overheveling Meststoffenwet 1947 en Besluit kwaliteit en gebruik overige organische meststoffen(BOOM)), en van de Wijziging Uitvoeringsregeling Meststoffenwet van 12 december 2007.
D6	Protocol 3001: Conserveringsmethoden en conserveringstermijnen voor milieumonsters, SIKB; te downloaden via www.sikb.nl
D7	NEN 5707: Bodem - Inspectie, monsterneming en analyse van asbest in bodem, NEN, Delft.

Bijlage 1: Samenstelling Standaard stoffenpakket onderzoek landbodem (pakket A)

Het standaard stoffenpakket voor landbodemonderzoek bij het analyseren van stoffen bij milieuhygiënisch bodemonderzoek en grondkeuringen omvat de stoffen in de volgende tabel.

De in de tabel genoemde somparameters zijn onder de tabel nader gedefinieerd.

Algemeen:	
	Organische stof
	Lutum
Metalen:	
	Barium
	Cadmium
	Kobalt
	Koper
	Kwik
	Lood
	Molybdeen
	Nikkel
	Zink
Organische stoffen:	
	Som-PCB's ¹
	Som-PAK's ²
	Minerale olie

¹ Onder som-PCB's wordt verstaan de som van PCB 28, PCB 52, PCB 101, PCB 118, PCB 138, PCB 153 en PCB 180

² Onder som-PAK's wordt verstaan de som van naftaleen, fenantreen, antraceen, fluorantheen, chryseen, benzo(a)antraceen, benzo(a)pyreen, benzo(k)fluorantheen, indeno(1,2,3 cd)pyreen en benzo(ghi)peryleen